

Сікора Я. Б. Технологія формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання / Я. Б. Сікора // III Міжнародна науково-практична конференція „Освітній процес: погляд зсередини” : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 18–21.

Сікора Я.Б.

аспірант кафедри педагогіки ЖДУ імені Івана Франка

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ МОДЕЛЮВАННЯ

Економічні та соціальні зміни в Україні зумовили необхідність реформування системи освіти. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. звертає увагу науковців на посилення технологічного аспекту підготовки вчителя, на накопичену сучасною школою палітру освітніх технологій і вважає одним із пріоритетним завдань пошук нового змісту і технологій організації теоретичної і практичної підготовки фахівців.

Розробка технології формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання здійснювалася на основі системного підходу, використання якого передбачає: 1) врахування умов, що впливають на динаміку протікання досліджуваного явища; 2) вибір певних критеріїв оцінювання ефективності розробленої моделі [1].

Поділяючи думку В.О. Слатьоніна, Н.Г. Руденко [2], під педагогічною технологією ми розуміємо упорядковану сукупність дій, операцій і процедур, які інструментально забезпечують досягнення прогнозованого і діагностованого результату в умовах освітнього процесу, що змінюється.

Запропонована технологія передбачає дослідження усіх аспектів навчально-виховного процесу, починаючи з постановки цілей, проектування, організації навчального процесу до перевірки

ефективності створеної структурно-функціональної моделі.

Технологія формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання – це модель спільної роботи викладача і студентів з планування, організації та проведення реального процесу навчання за умови забезпечення комфортності для усіх суб'єктів педагогічної діяльності.

Метою розробленої нами технології стало створення умов для реалізації інтересів і потреб майбутнього учителя, вільного й усвідомленого вибору ним способів власної навчальної діяльності і удосконалення у ній, підвищення рівня професійної компетентності, здатності до творчої самореалізації у майбутній професійній діяльності.

На нашу думку, технологія формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики повинна спиратися на наступні принципи: цілісності; гуманізації; диверсифікації; фундаменталізації; індивідуалізації; модульності.

У ході експериментальної роботи була обрана наступна логіка втілення технології формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання: 1) виділення загальної мети формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики, а також кожної її складової через показники, які можна діагностувати; 2) визначення проміжних цілей кожної її складової шляхом конкретизації попередньо визначених показників; 3) добір та дидактичне обґрунтування змісту навчального процесу відповідно до поставленої системи цілей; 4) реалізація змісту шляхом впровадження доцільних форм, методів, засобів, які забезпечені об'єктивними методиками контролю якості досліджуваного явища; 5) поетапне (п. 1-4) врахування умов забезпечення високого рівня сформованості професійної компетентності майбутніх учителів інформатики [1].

Розкриємо основні етапи проектування даної технології.

Перший етап проектування – цілепокладання. Сутність цього

етапу полягає у визначенні викладачем соціально значущих дидактичних цілей – формування професійної компетентності у майбутніх учителів інформатики. Тому на цьому етапі важливим стає обґрунтування і опис методики постановки цілей навчання майбутніх спеціалістів. Цілепокладання, як зазначено в [3], може здійснюватися на трьох рівнях: предметному, модульному і конкретного заняття.

Наступним етапом проектування технології є відбір і структурування змісту навчання в контексті майбутньої професійної діяльності студентів.

Дана процедура здійснювалась шляхом вибору з наукового змісту навчальних елементів (об'єктів, явищ і методів діяльності), без знання яких формування професійної компетентності майбутнього учителя неможливе.

Наступний етап проектування технології передбачає розробку процесуальної сторони навчання. Пошук дидактичних процедур засвоєння професійного досвіду пов'язаний з вибором методів, засобів проведення навчальних занять, організаційних форм активної взаємодії викладача зі студентами. Цей вибір ґрунтувався на системному, особистісно-діяльнісному і контекстному підходах у межах формування професійної компетентності майбутніх фахівців, а також цілісній системі дидактичних принципів, що відображають перебіг об'єктивних закономірностей навчання студентів.

Для кожного модуля розроблялися контрольні-тестові завдання різної форми: закритої, відкритої, на відповідність і на встановлення правильної послідовності на основі вимог, що пред'являються до такого роду категорій [3]. Основна задача їх використання полягала у визначенні якості засвоєння студентами змісту навчального матеріалу, необхідного для подальшого просування у вивченні матеріалу і формування на їх основі відповідних професійних умінь, а також забезпеченні мотиваційної функції для студентів (інформація для самоаналізу підготовленості до здійснення власної професійної

діяльності).

За наслідками контролю оцінки знань студентів в рамках технології передбачена можливість корекції мети і змісту навчального матеріалу. Даний етап є завершальним у проектуванні професійно-орієнтованої технології навчання.

Описані вище етапи проектування технології знайшли віддзеркалення у методичних рекомендаціях «Формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання в процесі вивчення методики навчання інформатики». Вони містять цільові установки дисципліни (дидактична мета, сформульована у діагностичному вигляді); зміст навчального матеріалу, представлений як у модульній (кількість навчальних модулів), так і в структурній формі (матриці зв'язків, структурно-логічні схеми, плани проведення конкретних навчальних занять); форми, методи і засоби навчання, що дозволяють їх реалізовувати; сукупність педагогічних задач, передбачених автором; подано систему оцінки, контролю і корекції навчального процесу.

Формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики здійснювалось на мотиваційно-орієнтаційному, змістовному, процесуально-діяльнісному, аналітико-коригуючому етапах. Відповідно до кожного етапу нами визначено цілі, зміст, форми та засоби технології формування професійної компетентності майбутнього учителя інформатики засобами моделювання.

Запропонована технологія реалізована у ЖДУ імені Івана Франка і доводить можливість досягнення гарантованого результату у процесі формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики.

Література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Слостенин В.А., Руденко Н.Г. О современных подходах к

подготовке учителя // Педагог. – 1997. – № 3.

3. Виленский В.Я., Образцов П.И., Уман А.И. Технологии профессионально-ориентированного обучения в высшей школе: Учебное пособие / Под ред. В.А. Сластенина. – М.: Педагогическое общество России. – 2004. – 275 с.